

# Digitaalne võlg

Digitaliseerimisega mittetegelemine ja selle edasilükkamine toodab kahju. Täpselt nii nagu ettevõtted vajavad tootlikkuse suurendamiseks investeeringuid inimestesse ja seadmetesse, vajavad riik ja ettevõtted rutiinseid investeeringuid infotehnoloogilistesse lahendustesse. Vastasel juhul oleme kõik kaotajad.

Riigi digitaliseerimine on Eestis olnud teadlik. Teerajajana oleme paljuski teinud vaeleinvestusi ja vigu. Kuid vigade tegemine maksab vähem kui mittetegelemine. Erasektoris toimunu või õigemini toimumata jäänuga ei saa me rahul olla. Kui ettevõtte kõigi digitaliseeritum osakond on raamatupidamine ja digitaalsuse all mõistame jätkuvalt fakti, et faksi ja paberposti asendab e-post ning digiallkirjastamine ja autentimine on innovatsioon, siis oleme ikka veel 20 aasta taguses ajas ja tekib küsimus, millega vahepeal tegeletud on?

## Protsess peab looma uut väärtust

Mõnikord võib tunduda, et digitaliseerimisest räägitakse, kuna tegu on trendika teemaga ning iga ettevõtte juht või poliitik peab ju ometi ajaga kaasas käima. Samas ei saa digitaliseerimisest tulenev kasu olla ainult see, et teenus või toode on digitaliseeritud. See protsess peab looma uut väärtust – on see siis tööjõu kokkuhoid, inimvigade elimineerimine, protsesside kiirendamine või täiesti uue funktsiooni loomine, mida analoogmaailmas ei olegi võimalik teha.

Vajalike investeeringute mittetegelemine loob kaks püsivat probleemi. Esiteks kaob suurem tulukus või kasumi teenimise võimalus. Teiseks suurenevad pidevalt nii püsikulud kui ka mingil hetkel vajalike investeeringutega seotud kulud või tekib vajadus tegemata muudatuste korruga elluviimise järele, mis tähendab kulutusi nii IT-infrastruktuurile kui ka inimestele.

## Strateegilised uuendused

Vähe räägitakse kahjust, mis tekib, kui me ei tegele mõtestatult strateegiliste digiuuenduste loomisega. Digitaliseerimine ei tähenda esmajoones alati kolimist pabermaailmast online maailma, vaid ka digitaalsete lahenduste uuendamist ja väljavahetamist paremate, kiiremate ja turvalisemate lahenduste poole. Saksamaal on leidnud kritiseerimist lahendused, kus kodanik saab andmed ametiasutusele esitada elektrooniliselt aga süsteem ei võimalda ametnikul nimetatud andmetega vajalikke toiminguid teha muudmoodi, kui printida samad andmed välja ja sisestada uuesti teise süsteemi. See on hea näide demonstreerimaks, et lahendus, mis võis tunduda uuenduslik 20 aastat tagasi, vajab ajakohastamist ning vajalike täienduste pidev edasilükkamine ei võimalda täita neid eesmärke, milleks protsessi digitaliseerimine üldse ette võeti. Teisalt on arendustega seotud hinnad ajas samamoodi kasvava trendiga nagu igal pool mujal. Seega saab organisatsioon kahju topelt – poolik digitaliseerimine ei vähenda muresid, millepärast üldse uuendusi loodi ja teisalt mingil hetkel vältimatuks muutunud kulu tuleb ikkagi ära teha juba kallima hinnaga.

## Valed signaalid

Edasilükatud investeeringute valguses annab organisatsioon valesid signaale oma töötajatele. Nimelt ei harju olemasolevad töötajad uuendustega ning uusi innovatsioonile avatud töötajaid on võimatu leida. Olematu IT-süsteemiga ning tehniliste ja organisatsiooniliste meetmeteta küberründe alla jäänud ettevõtte saab süüdistada töö halvamises kurikaelade asemel enda tegematajätmissi. Sama kehtib, kui näiteks müügiosakond ja toomine ei tea üksteise võimekusest ning seetõttu hilinenud tootmine suudab luua tööd vaid juriidilisele osakonnale. Vähetähtsaks ei saa pidada ka olukorda, kus protsessid on hakitud, vigade hulk suur ja tööga on hõlmatud inimesed, keda saaks tööjõupuuduse olukorras suunata tegema ülesandeid, millega masin (veel) hakkama ei saa.

## Kahju, mis mõjutab meid kõiki

Nii nagu tootmises räägitakse tootlikkuse tõstmisel vajalikest investeeringutest, on samamoodi ka digivaldkonnas – kui ettevõtte ei suuda kokku koguda tellimusi oma klientidelt või liigutada efektiivselt infot erinevate osakondade vahel või on töötajad hõivatud eelmise näite najal sisulise töö asemel andmete ümber tippimisega, siis seegi toodab kahju kasvõi saamata jäänud tulu näol. Nimetatud kahju kandub üle ühiskonnale – väiksem kasum tähendab väiksemaid töötasusid, väiksemaid dividende ja vähem makstud makse riigile. Seega ei ole digitaalne võlg ja sellest tulenev saamatajäänud tulu pelgalt ettevõtte enda mure, vaid mõjutab meid kõiki.

•	in
•	
•	f
•	
•	
•	



**LIISI JÜRGEN**  
VANDEADVOKAAT, PARTNER  
(+372) 66 76 440  
LIISI.JURGEN@NJORDLAW.EE